ZAMAN 25 ŞUBAT 2006 CUMARTESİ SAYI: 168 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR ailem.zaman.com.tr

ailem

Annem bize ibadeti sevdirdi

Suç işleyen çocuğunuza ceza değil, ödül verin!

'Türkler geldi, demek ki bugün de aç değiliz'

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

25 ŞUBAT 2006 CUMARTESİ SAYI: 168

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Ali Budak
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak Fotoğrafı	Bahar Mandan
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibi Temsilcisi	Ali Odabaşı
Reklam Koordinatörü	Yakup Şimşek
Yayın Türü	Yerel Süreli

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul
Tel: 0212 454 1 454 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://ailem.zaman.com.tr
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Canı sıkılanlara öneriler

- Babası reklâmları aç da, Fatih'e yemeğini yedireyim.

Fatih iki yaşında. Annesi yemeklerini iştahla yemediği için yemek saatlerinde televizyonda müzik klipleri ya da reklâm açıyor. Renkli ve hareketli görüntüler Fatih'in büyük ilgisini çekiyor.

- Bizim kız dizi seyrediyor, gel biz seninle salonda laflayalım.

Nihal ilköğretim üçe gidiyor. Okuldan geldikten sonra akşama kadar en az üç-dört saat televizyon başından ayrılmıyor.

***

Bir çocuk sekiz yaşına gelinceye kadar günde ortalama 3-4 saat televizyon izliyor. Çizgi filmler, çocuk programları, reklâmlar, diziler, sinemalar hatta haberler seyrediliyor.

Televizyon seyretmenin amacı tamamen “eğlenmek” amaçlı. Yani çocuklar, sekiz yaşına gelinceye kadar, televizyon tarafından “eğlendirilmeyi” öğreniyorlar. “Oturmak ve eğlendirilmeyi beklemek” zamanla çocukların karakteri oluyor.

Birçok yetişkinin bugün ana sorunlarından birisi, tıpkı çocukların yaşadığı gibi “can sıkıntısı”dır. Aslında bu durum, eğlendirilmeye odaklı yetiştirilmiş olmamızdan kaynaklanıyor. Hiçbir enerji ve güç harcamadan, bir gayret göstermeden birilerinin sizi eğlendirmesini beklemek, insani ilişkilerinizi, evliliğinizi, işlerinizi ve kendi iç dünyanızı da olumsuz etkiler. Bugün birçoğumuzun kitap okumaktan zevk almamasında yatan ana sebep de bu duygunun ağır basmasından kaynaklanıyor.

***

Televizyon karşısında büyümüş bir nesil olarak, canımızın çok sıkıldığını söylemeliyiz. Günün her saatinde, “Bizim içine katılmadığımız; ama gülüp eğlendiğimiz bir televizyon programı mutlaka olmalı.” diye düşünüyoruz. Bütün gün televizyon karşısından ayrılmayışımızın sebebi de bu olmalı.

Çocuklara ‘hayatın eğlenceden ibaret olduğunu’ televizyon karşısından kalkmayarak gösteriyoruz. Çocuklar için ders çalışmak, evde bir iş yapmak, verilen bir görevi yerine getirmek çok can sıkıcı bir durumdur. Bilgisayarda güzel bir animasyon seyredip gülüp eğlenmek varken, kitap okunur mu? Zamanla yapılacak şeyler tükenince can sıkıntısının peydahladığını, çocuğunuzun ofladığını görürsünüz. Can sıkıntısı, giderek hayatın önünde büyük bir engel olmaya başlar artık.

***

İnsan zaman zaman eğlenmeye, gevşemeye, gülmeye vakit ayırabilir. Ama bu durum bütün gününüzü ya da bütün haftanızı almamalıdır. Hayatın televizyon seyredilmeden de geçirilebileceğini çocuklarınıza yaşantınızla gösterebilirseniz, onların da “can sıkıntısı” sorunu yaşayan bir insan olmasını engelleyebilirsiniz.

***

Can sıkıntısını önlemek için elinize kalem kâğıt alın ve bir hafta boyunca seyrettiklerinizin bir kaydını tutun. Aile fertleri olarak ne tür programlar seyrettiğinizi tartışın. Özellikle çocuklarınızın seyrettiklerini mercek altına alın. Onlar şiddet, magazin, spor ya da gerçeklerden kaçmaya yönelik şeyler mi seyrediyorlar? Hangi TV kahramanına özeniyorlar? Eğlenmek ve güzel vakit geçirmek için daha farklı faaliyetler bulun. Televizyonsuz bir gün geçirmeyi deneyin. Ve bunları yaparken ailecek tartışın ve ortak karar verin. Çocuklara dikte etmeyin. Yoksa siz de iki yaşındaki Fatih ya da 3. sınıf öğrencisi Nihal gibi ergenlik çağına geldiğinde çok canı sıkılan çocuklara sahip olabilirsiniz?

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

Düzeltme:

Almanya'daki mahkûmlarla ilgili kapağımızda Köln/Zaman'dan Cihan Ural Bey'in imzası yanlışlıkla bir mahkûm mektubunda kullanılmıştır. Düzeltir, özür dileriz.

KISA KISA

BİR HADİS

ٱلْمُؤْمِنُ غِرٌّ كَرِيمٌ
وَٱلْفَاجِرُ خِبٌّ لَئِيمٌ

El-mü'minü gırrun kerîmün ve'l-fâciru hıbbün leîmün.

"Mümin, aldansa da aldatmayı asla düşünmeyen ve şartlar ne olursa olsun her zaman kendi karakterini sergileyen bir asil; fâcir ise, türlü türlü ayak oyunlarına teşebbüs etmekten hiçbir zaman sıkılmayan seviyesiz bir zelildir." (Ebû Davud, Edep, 5; Tirmizî, Birr, 41; Müsned, 2/294)

YENİ

BİZ VE O (SAS)

Peygamberimiz'den hayatımıza neler yansıyor?

Her bir Müslümanın sevgili Peygamberimiz'i (sas) anlaması ve anlatması üzerine düşen bir görev. Peki Efendimiz (sas) hayatımıza nasıl yansıyor? Birer fert olarak O'nu nasıl anlatıyor yaptıklarını nasıl uyguluyoruz? Ailem'in başlattığı yeni "Biz ve O (sas)" projesiyle okurlarımızı bu kampanyamıza davet ediyoruz.

1. Allah Resulü'nü eşinize, çocuklarınıza, yakınlarınıza, dostlarınıza anlatmak için hangi metodları uyguluyorsunuz?

2. Efendimiz'in sünnet-i seniyyesinden hangilerini yerine getirmek için nasıl bir gayret gösteriyorsunuz?

3. Peygamberimiz'le ilgili hangi söz ve davranışları yapmak hayallerinizi süslüyor?

Lütfen bize yazın, İşte adresimiz:
e-posta: **ailem@zaman.com.tr**
Faks: **0 212 454 14 78**
Mektup adresi: **Ailem dergisi Zaman gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul**
(Son gönderme tarihi 15 Mart 2006)

"Anamız-babamız sana fedâ olsun Yâ Resulallah!"

Sahabe efendilerimiz (r.anhüm) Peygamber Efendimiz'e (sas) hep bu sözlerle hitap ettiler. O'na değil bir zarar erişmesi, kılına bile halel gelmesi yerine bin tane canları olsa vermeye hazırdılar. Efendimiz'in izzeti onların izzetiydi, Efendimiz'in namusu onların namusuydu, söz söyletmediler, toz kondurtmadılar. O'nun kutlu davası uğrunda yakıcı çölleri, engin denizleri ve karlı dağları aştılar. O'nun sevgisi, O'na olan iştiyak sahabeleri ayakta tutan, ruhlarını gaşyeden muhteşem bir sevgiydi. Bu halleri bizlere de örnek olmalıdır.

Efendimiz (sas) mübarek bedeniyle aramızdan ayrılmış olsa bile hâlâ ümmetinin sevinç ve kederlerinden haberdardır. Ümmeti olarak biz Müslümanlar O'nunla irtibatımızı ortaya koyarsak O'nun ahirette en zor durumda kaldığımız anlarda 'O benim ümmetimdendi!' referansını vermesini bekleyebiliriz.

Kendisine çokça salât ü selam getirilmesini tavsiye eden Efendimiz, bunu bir hadisiyle de şöyle ifade eder: "Şayet içinizden biri bana salavat getirirse onun selamını almak üzere Allah ruhumu bana iade eder, ben de onun selamını alırım." (Ebu Davud, Menâsik 96) Bu hadisten hareketle şunu söyleyebiliriz ki, O'na salât ü selam getirmekle biz de manen dirilişe geçiyoruz.

Peygamberimiz (sas)'in ifadelerine göre cuma, günlerin en hayırlısıdır. Çünkü insanlığın atası Hz. Adem o gün yaratılmıştır. Yeryüzünde hayat o gün başladığı gibi, yine aynı gün dünyanın ömrü bitecek ve kıyamet kopacaktır. İçindeki duaların kabul edildiği bir vaktin bulunduğu cuma, müminler için özel bir gündür. Bu bilgileri ashabına veren Efendimiz, cuma günü kendisine çokça salât ü selam getirilmesini ister. Zira o gün salât ve selamlar melekler vasıtasıyla O'na ulaştırılmaktadır. Allah Rasulü bunu söyleyince sahabeye biraz garip gelir. Ve merakla sorarlar, "Sizin bedeniniz o gün çürümüş olacak. Getirdiğimiz salât ü selamlar size nasıl ulaşacak ey Allah'ın Rasulü?" Bu vesileyle Efendimiz'in, ashabına bir hakikati de öğrettiği cevabı şu şekilde olur: "Allah, peygamberlerin cesetlerini çürütmeyi yeryüzüne haram kılmıştır." O (sas) bizim gönderdiğimiz salât ü selam ve diğer hediyelerden haberdar oluyor. (Ebu Davud, Salat 207)

FOTOĞRAF: MEHMET ŞAHİN

Ey Sevgili, En Sevgili (sas)

■ Medeni olduğu iddiasındaki insanların Efendimiz'e olan kabalığı onların olsun, gelin biz Resul-i Ekrem'i (sas) gönüllerimize hakim kılmanın yollarını arayalım. Herşeyimizle, onu anarken yaşaran gözlerimizle tekrar davet edelim kalb sarayımıza O Sultanı.

■ Hayatı hakkında kulaktan dolma bilgilerle, Ramazan'dan Ramazan'a Müslümanlaşan kanallarda seyrettiğimiz Çağrı filmleriyle onu sevdiğimizi söyleyebilir miyiz? Gelin O'nu daha yakından tanımak için, daha çok kitap okuyalım.

■ Kötüler kötülerle olsun, gelin biz O'nu sevenlerle beraber olalım. Muhabbet yaşanan bir şeydir, bu duyguyu yaşayanlarla birlikte olup, bu muhabbeti yaşatalım.

■ Her gün en az 100 defa okuyacağımız salavatlarla, Allah Resulü ile bu sevgi akımını başlatmalıyız. Bir de daha geniş salavatların olduğu evrad ve dua kitaplarını elimizden eksik etmezsek göreceğiz ki Efendimiz'i (sas) daha fazla seviyor olacağız. Rabb'imiz (cc) cümlemizi bu yolda muvaffak etsin. Amin.

Kelime-i tevhidin inceliği

Kelime-i tevhidde Efendimiz'in ismi Rabbimiz'in ismiyle asla birbirinden ayrılamaz ve mutlaka birbirini gerektirir bir biçimde yer alıyor. Cenab-ı Hakk insanların, "La ilahe İllallah Muhammedün Resûlullah" demelerine çok büyük ehemmiyet veriyor ve Kur'an baştan sona diğer din sâliklerine ve insanlığa bunu emrediyor.

İman ayrılmaz bir bütün olduğu, nasıl Hz. Nuh'un peygamberliğini reddeden başka bütün herşeyi kabul etse de imanını kaybediyorsa, tüm kitapların müjdelediği ahirzaman peygamberini kabul etmemek de kişiyi iman dairesinden çıkarıyor.

Salavâttan ve tövbeden başka ne sermayemiz var?

Kur'an-ı Kerim'de, "Muhakkak ki Allah ve melekleri Peygamber'e hep salât ederler. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin ve tam bir içtenlikle selam verin." (Ahzab, 36/56) buyurulur. Salât; tebrik, tezkiye, saygı, dua, istiğfar ve rahmet gibi mânâlara gelir. Ayette bahsedilen Allah'ın salât etmesi; O'nun Efendimiz (sas)'e rahmet etmesini, meleklerin salâtı onların, Allah Rasulü için istiğfar etmelerini ve bizim salâtımız da O'nun için dua etmemizi ifade etmektedir.

Ayet-i kerime, Peygamberimiz'e salât ve selamla hürmetlerimizi sunmanın, mümin olmanın bir gereği olduğunu ifade eder. "Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammed: Allâh'ım! Efendimiz Hz. Muhammed'e salât ü selam et!" demek hiç de zor olmayan bir bağlılık göstergesidir. Bu bağlılık aynı zamanda O'ndan kendimiz için şefâat talebinde bulunmaktır. O'na getirdiğimiz her salât ü selam, "Ahirette bize de şefaat et, biz de Senin ümmetinin bir ferdiyiz." mânâsına gelir.

Allah Rasulü'ne salâvat getirmenin ehemmiyetini ifade eden başka hadisler de vardır: "Yeryüzündeki Allah'ın seyyah melekleri ümmetimin salât ü selamını bana anında ulaştırırlar." (Nesai, Sehv 46) "Kıyamet günü insanların bana en yakını bana en çok salâvat okuyandır." (Tirmizi, Salât 357) "Kim bana bir salâvat okursa Allah da ona on rahmet ve ikramda bulunur." (Nesai, Sehv 55) "En cimri insan, yanında adım anıldığı halde bana salât ü selam getirmeyendir." (Tirmizî, Deavât, 100)

Bu ve benzeri hadisler bize sık sık O'na bağlılığımızı göstermemizin önemini ifade eder. Burada unutanlar, ahirette unutulma ve yok sayılma ile cezalandırılırlar.

FOTOĞRAF: REUTERS

SUSMAK büyük bir fazilettir

Peygamberimizin halinde sükût, yani sessizlik hakimdi. Sükûtu çok sever, ihtiyaç olmadan konuşmazdı. Güzel konuşmayan veya konuşurken edep ve terbiyeye uymayan kişiden yüzünü çevirirdi. Sahabîlere, “Resulullah’la sohbet eder miydiniz?” diye sorduklarında, onlar, “Evet, fakat o çok az konuşurdu.” şeklinde cevap verirlerdi.

Peygamberimiz, sahabîlerin sorusu üzerine cihat, oruç ve zekâttan sonra en hayırlı ibadetin sükût olduğunu bildirmiş ve şöyle buyurmuştu: “Susmak, konuşunca da hayır konuşmak.” Muaz bin Cebel’in, “Dilimizin söylediklerinden mes’ul olur muyuz?” demesi üzerine Peygamberimiz şöyle buyurdu: “İnsanları cehenneme yüzüstü düşürecek olan şey, dillerinden başkası değildir. Kim Allah’a ve âhiret gününe inanıyorsa, ya hayır söylesin, ya da sussun. Hayır konuşun, faydalanın, kötü konuşmayın ki, selâmette olasınız.” Peygamberimiz her fırsatta yerinde konuşmanın, boş yere söz söylememenin önemini bildirmiştir.

YUSUF'UN BAHÇESİNİ SULAYAN BULUT

Saatlerdir yürüyordu. Çok yorulmuş ve yorgun düşmüştü. Güneş de tam tepesinde bütün sıcaklığını cömertçe sergiliyordu. Gölgelik bir yer arayıp orada dinlenmek istiyordu. Daha bir günlük yolu vardı.

Az ileride ağaçlık bir yer gördü. Oraya gidip ağacın gölgesi altına uzandı. O yorgunlukla hemen uykuya dalıverdi. Aradan biraz zaman geçmişti ki, "Yusuf'un bahçesini sula!" diye gaipten bir ses duydu. Bu sesle irkilip uyandı. "Herhalde rüya görüyordum!" dedi. Tekrar uykuya dalmaya hazırlanırken aynı sesi bir daha duydu. Sesin geldiği tarafa dikkatlice baktı. Ses yukarıdan geliyordu. Kafasını yukarı kaldırınca yağmur dolu bir bulut gördü. Çok şaşırmıştı. Bu güneşli havada bu bulut nereden çıkmıştı? Ses kime aitti? Yusuf kimdi? Biraz hayret, biraz da korku içinde merakını gidermeye karar verdi. Bulutun gittiği yeri takip edecek ve bu karmaşık hadiseyi çözecekti.

Bulutu takip etmeye başladı. Esrarengiz bir ses, buluttan Yusuf'un bahçesini sulamasını istiyordu. Önlerinde tepelik bir arazi vardı. Bulut bu araziyi aşıp arkasındaki yere taşıdığı yağmuru boşaltmaya başladı. Tepelik yeri aştığında bahçede bir adam gördü. Adamın yanına gitti. Selam verdi ve onunla konuşmaya başladı. Evet, adamın adı Yusuf'tu. Peki bu adam ne yapmıştı da böyle Allah'ın hususi bir yardımına hak kazanmıştı?

Adam, başından geçen hadiseyi tek tek Yusuf'a anlattı. Yusuf,

- Sen hele gel. Önce bir karnını doyur. Susamışsındır, su da iç. Sonra ben sana her şeyi anlatırım, dedi. Adam bir güzel karnını doyurdu. Bu sırada Yusuf, adamı daha fazla merakta bırakmamak için konuşmaya başladı:

- Ben yıllardır bahçe işiyle uğraşan biriyim. Şu gördüğün bahçeyi eker, biçer, maişetimi onunla kazanırım. Bir konuda aşırı hassasımdır. Bahçemden elde ettiğim ürünü üçe bölerim. Birini fakir ve senin gibi yolu buraya düşen yolculara ayırırım. İkinci kısmından ailemle beraber istifade ederim. Geri kalan kısmı ise bahçeye tekrar tohumluk yapmak üzere saklarım.

Adam işin sırrını şimdi kavramıştı. Demek ki Yusuf'un bu taksiminden Allah razı olmuştu. Özellikle de malının üçte birini Allah yolunda infak etmesi Allah'ın bu yardımına sebep oluyordu.

Hikâyeden çıkarılacak dersler

1. Mü'min daima veren olmalıdır. Mü'min, Allah ahlakıyla donanmasının bir gereği olarak daima verici olmalıdır. İçtimai meselelerde olduğu gibi bu vericilik, onun maddi alemine de yansımalı ve o, başkalarının huzur içinde yaşayabilmesi için elindeki imkanları rahatlıkla ve bütünüyle seferber edebilmelidir. Mü'minin maddi imkanlarını Allah yolunda dağıtmasına "infak" denilmektedir. İşte bu infak sayesinde fani olan mal, kalıcı olmakta ve ahiret adına ciddi bir yatırım haline gelmektedir. Gerek ayet-i kerimeler, gerekse de hadis-i şeriflerde infak yani vermek teşvik edilmiş ve vermenin mü'minlik alameti olduğu vurgulanmıştır. Nitekim "Sevdiğiniz şeyleri infak etmedikçe iyilikte zirveye ulaşamazsınız." (Âl-i İmran, 3/92) ayet-i kerimesi bu hakikati dile getirmektedir.

2. İnfak edilen mal ebedî sermayedir. Allah yolunda infakta bulunulan mal, ahiret adına ebedileşmektedir. Peygamberimiz'in (sas), Tekâsür Sûresi'ni okurken, bu mevzuya işaretle şöyle dediğini görmekteyiz: "Ademoğlu 'malım malım' der. Halbuki ey Ademoğlu! Senin malından (sana kalan sadece) yeyip bitirdiğin, giyinip eskittiğin ve sadaka olarak verip bıraktığından başkası değildir." (Müslim, Zühd, 3; Tirmizî, Zühd, 31)

Demek ki şu fani alemde sermaye olarak kullanılan malın, baki aleme ait bir sermaye haline getirilmesi mümkündür ve bunun yolu da, ihtiyaç sahiplerine verilen mallardır. Malını Allah yolunda infak eden insan, içtimai hayatta itibar ve saygınlık kazanırken diğer yanda, hem canı hem de malı itibarıyla bir korunmanın altına girmektedir. Allah Rasûlü'nün (sallallâhu aleyhi ve sellem) ifadeleri içinde, her gün yeryüzüne iki melek inmekte ve onlardan biri, infak edenler için hayır duada bulunup infakta bulunanların mallarını artırmasını talep ederken, diğeri de, cimrilik yapıp kısanların mallarının telef olmasını istemektedirler. (Buhari, Zekat, 37; Müsned, 6/306, 347) Allah Rasûlü'nün (sallallâhu aleyhi ve sellem) Hafsa validemize söylediği şu sözleri de, bu meyanda dikkat çekicidir:

"İnfak et, cömert davran ve daima etrafına dağıt. Sakın ola ki, malı elinde tutup saklama ve elinde bulunan fazlalığı cimrilikle saklama, yoksa Allah da sana karşı kısar ve verme hususunda böyle davranır." (Tirmizi, Zühd, 17; Müsned, 4/231)

ALİ DEMİREL

İLLÜSTRASYON: NURETTİN ASLANTAŞ

FOTOĞRAF: REUTERS

Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Dr. Ender Ödemiş, Keşmir'e gönüllü giden doktorlarımızdan. Dr. Ödemiş, izlenimlerini Ailem okurları için yazdı.

'TÜRKLER GELDİ DEMEK Kİ BUGÜN DE AÇ DEĞİLİZ'

■ **DR. ENDER ÖDEMİŞ***

8 Ekim 2005 depremi coğrafi olarak sadece Pakistan'ın kuzey eyaleti Keşmir'i sallıyor, ancak kalbi bu kardeş ülke insanları ile birlikte atan tüm Türk halkının yüreğini yakıyordu. 'Yara derin' deniyordu vatanda, ne yapmalı etmeli bu yarayı birlikte sarmalıydık; tüm kardeşler el ele. Kurtuluş Savaşımız sırasında beşikteki bebeğini bile satacak kadar kadirşinas olan bu kardeş millete karşı ciddi bir borcumuz vardı. İşte yüreği burkuk tüm insanımız gibi biz de bu yarayı uzaktan paylaşabiliyorken bir dost ses duyduk, "Pakistan'a gitmek isteyen gönüllü doktor aranıyor!" diye. İşte o an hiç düşünmeden bu tarihî şansı değerlendirmeye karar verdik arkadaşlarla. Hem Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Türk Kızılayı hem de sadece ülkemizin değil tüm insanların dertleri ile hemhal olmayı ilke edinmiş Fatih Üniversitesi'nin destekleri ile bir rüya gerçekleşebilecekti. Hemen kayıtlar yapıldı, planlar hazırlandı ve Sağlık Bakanlığı'nın ilk ekibi ile birlikte en büyük katılım desteğini üniversitemizden alan sağlık ekibi Pakistan'a yola çıktı. Üç haftada bir gelen görev sırasında her ekipte Fatih Üniversitesi ağırlığı kendini hissettiriyor ve adeta herkese üniversite olmanın sosyal boyutu ile ilgili sessiz bir ders veriyordu.

Görev sırası bize ancak sonraki ekipte nasip olabildi. Biz daha önce giden ekiplerdeki çalışma arkadaşlarımızla konuşup bölge ile ilgili bilgi alma şansına sahip yegane ekip elemanları olurken

bu aynı zamanda heyecanımızı da artırıyordu. Uçak bir öğle vaktinde Ankara'dan havalanırken Türkiye semalarına elveda diyor ve Pakistan'a karşı görevimize yol almaya başlıyorduk. Pakistanlı dostların sıcaklığı daha havaalanında belli oluyor ve ilk sevgi sözcüklerini onlardan duyuyor, biraz gururlanıyor, biraz da her teşekkür sözcüğünün yüklediği yeni borçları ödemek için daha da sabırsızlanıyorduk. Aktarmalı seferlerden dolayı uzayan bir yolculuktan sonra ertesi gün İslamabad'a uçağımız iniyor ve daha sonra asıl görev yerimiz olan Muzafferabad'a olan toplam 120 kilometrelik kara yolculuğumuz başlıyordu. Fakat bu 120 kilometre öyle bir yoldan kat edildi ki 1970'lerden kalma bir minibüsün sürücüsü kenarı yüzlerce metre uçuruma giden Keşmir dağlarının patika yollarında adeta dans eder bir eda ile aracı kullanıyor, köşe kıvrımlarında çıkabilecek sürprizlere karşı çaldığı havalı kornası ile de bu dansın müziğini icra ediyordu. Galiba birçoğumuz yöre insanının ölümle iç içe yaşamaya alıştığını ilk kez o zaman anladık.

36 saat sonra uyuyabildik

Yorucu bir yolculuk sonrası akşamüzeri Muzafferabad'a ulaştığımızda hepimiz kelimenin tam anlamı ile bitkindik ve çadırlardan oluşmuş hastaneyi kısa bir turla tanıdıktan sonra herkes çadırlarına çekilerek 36 saattir ilk kez yerle yatay hale gelmemizi sağlayan yataklarımıza altta ne olduğuna bile bakamadan büyük bir huzur ve sevgi ile kapaklanıverdik. Artık bizden mutlusu yoktu, Bu durum, ta ki sabaha karşı duyduğum titreme ile uyanana kadar sürdü. O zaman anladım ki sesler birbirine vuran dişlerimden geliyordu.

Karşılaştığımız her insan hemen selam veriyor ve merhaba kardeşim diyerek sanki biz değil de onlar yardıma gelmişler gibi 'Sizin için ne yapabiliriz?' diyorlardı.

Keşmirliler, "Yahu siz Türkiye'den nasıl bu kadar çabuk gelebildiniz? Uçsanız olmaz, yoksa Hızır mısınız?" diyerek şaşkınlıklarını gizlemiyorlardı.

FOTOĞRAFLAR: DR. ENDER ÖDEMİŞ

Onların bir çadırları bile yoktu

İlk günün acemiliği ve yorgunluk üst üste gelmiş, ısınmaya yarayacak katalitik sobamızı açmamış ve tulumun içine girmemiş, üstüne üstlük çadırın da pencere kenarına yatıp kapatmamıştım. Tam o sırada sesli bir şekilde, inşallah burada herkes tulumlarına giriyor ve pencerelerini kapatıp sobalarını yakıyorlardır, diye dua ettim. Ancak bunun hayal olduğunu çok geçmeden anladım. Çünkü birçok Keşmirlinin yatacak bir çadırı bile yoktu. O ilk gece benim oradaki evsizlerin durumunu daha iyi anlamama yardımcı oldu. Şimdi neler yaşadıklarını biraz daha iyi anlayabiliyordum.

FOTOĞRAF: REUTERS

Cehalet ve ayrılıkçılık tohumları

FOTOĞRAF: REUTERS

Keşmir, Jelum ve Nilum adı verilen iki nehrin birleştiği yerde vadiye kurulmuş. Etrafını çevreleyen dağlar Muzafferabad'ı Pakistan'ın diğer bölgelerinden coğrafi olarak ayırıyor. Ancak biraz sohbet edince yüksek Keşmir dağlarından daha sarp engellerin Keşmir ile Pakistan arasına girmiş olduğunu anlıyoruz. Keşmirli kimi zaman kendini Pakistanlı olarak hissetmediğini söylüyor. Kısa zamanda bizim defalarca gördüğümüz sonu hep acıklı biten "ayrılıkçı" filmin burada da sahnelendiğini anlıyoruz. Tek çaresi ise eğitim ve sevgidir bu onulmaz gibi görülen derdin. İşte şimdi her zamankinden daha fazla ihtiyacı var Keşmirlinin hizmet ve eğitim erlerine. Birçok yabancı görevli eminim Keşmir'e yabancı idi; ama biz evimizdeydik. Bakılan tüm hastalarda gördüğümüz sefalet, yokluk ve perişanlığa alışmak yerine her defasında kederimiz daha da derinleşiyordu. Hep aynı soruyu soruyorduk: Allah'ım bu insanlar ne yapacak? Bunların elinden kim tutacak? Keşmir'in derin yarasını saracak kimse yok mu? Biz şehri gezip bu hüzünle çadırımıza döndüğümüzde akşam çadırımızın önünde bizleri sürpriz konuklar (ya da ev sahipleri) karşılamıştı.

'Bu güleç yüzlü insanlar da kim?' demeye kalmadan kendilerini tanıtarak hemen açıklamaya başladılar: "Merhaba, biz Pak-Türk okullarından geliyoruz. Her seferde gelen Kızılay ekiplerini ziyaret edip bir ihtiyaçları olup olmadığını soruyoruz." Bunu sorarken o kadar kendilerinden emindiler ki; çünkü bazıları sekiz yıldır zaten bu ülke insanı ile iç içe yaşıyor ve öncelikle eğitim alanında onlara hizmet sunuyorlardı. Bu bölgeyi ve insanını avuçlarının içi gibi biliyorlardı. Deprem sonrasında da bölgeye Pakistan hükümetinden bile önce ilk gelen onlardı ve yine aynı şeyleri söylemişlerdi: "Merhaba kardeşler, biz Türkiye'den geliyoruz, sizin için ne yapabiliriz?"

Yoksa Hızır mısınız?

Birçok Pakistanlı kendileri ile aynı dili konuşan bu insanların hoş bir şaka yaptığını düşünüyor, kısa bir süre sonra kendine uzatılan bu dost eli sımsıkı kavrıyor; ancak yine de sormadan edemiyorlardı: “Yahu siz Türkiye’den nasıl bu kadar çabuk gelebildiniz? Uçsanız olmaz, yoksa Hızır mısınız?” Ertesi sabah beraberce gittiğimiz şehir turunda dağların yamaçlarına kurulan Keşmir’de depremin acı ve gerçek yüzünü gördük. Sefalet, yokluk ve acı kol gezerken her yerde hep aynı soru aklımızda döndü durdu: Keşmir’in derin yarasını saracak kimse yok mu? İleride görülen mavi-sarı çadırları görene dek acılı soru cevabını aradı ve mavi bir çadırın önünde oturan üstünde incecik bir gömleği ve belli ki bağış olan bir ince kazağı olan yaşlı bir amca sanki bizimle aynı soruyu kederle düşünürken yerinden doğrulup bize doğru gülümseyerek geldi ve bir şeyler söyleyip sarıldı. Arkadaşa ne söylediğini sorunca artık benim de sorum cevabını bulmuştu. Yaşlı adam, “Türkler geldi, demek ki bugün de aç değiliz.” demişti. Evet anladım, Keşmir’in yarası derindi ve bu derin yarayı saracak birileri vardı. Hâlâ oradalar ve hep olacaklar, artık eminim.

Biz üç haftayı bulan görevimiz sonunda yurdumuza dönerken Türkiye’mizin yaptığı hizmetleri görmüş, onun küçük bir parçası olmuş olmanın gururunu yaşıyorduk. Edindiğimiz ve ömür boyu sürecek dostlukları nasıl yaşatacağımıza dair planlar yaparken aklımda kalan en belirgin ses, baktığımız binlerce hastaya, yaptığımız onlarca ameliyata rağmen bu işten en çok kendimizin faydalandığını söylüyordu.

* Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Bölümü/Ankara

FOTOĞRAFLAR: KÜRŞAT BAYHAN

Efendimiz'in (sas) kullandığı 40 öğretme metodu

■ YUSUF ÖMEROĞLU

Efendimiz (sas) hayatının her karesinde anlatacağı bir hususu en uygun ve en güzel bir üslupla anlatmış ve öğretmede de aynı metodu kullanmıştır. Bütün insanlığa rehber olan Efendimiz (sas)'in hayatına bakıldığında O'nun öğretim adına kullandığı bazı metotları öğrenmek, bütün insanlar için iyi bir örnek oluşturacaktır. Burada Efendimiz'in kullandığı her bir metoda, onun hangi söz veya davranışının dayanak olduğunu anlatmak yerine sadece metodu söyleyip geçmek istiyoruz:

1. Efendimiz, söylediği hakikatleri bizzat yaşayarak hayatıyla göstermiştir.
2. Dinî yükümlülükleri tedrîcî (yavaş yavaş, basamak basamak) bir sistemle öğretmiştir.
3. Öğretmede orta yolda durmaya ve insanları bıktırmaktan uzak durmaya riayet etmiştir.
4. Öğrenenler arasındaki kişisel farklılıkları göz önünde bulundurmuştur.
5. Karşılıklı konuşma ve soru-cevap şeklini kullanmıştır.
6. Yanlış düşünceyi söküp atmak ve gerçek doğru bilgiyi net bir şekilde muhatabın kafasına yerleştirmek için aklî ölçüleri kullanmıştır.
7. Muhataplarına soru yöneltmiş, böylece onların zeka ve bilgi seviyelerini ölçmüştür.
8. Mukayese ve örneklendirme metodunu kullanmıştır.
9. Benzetme ve halk arasında yaygın olarak kullanılan örnekleri kullanmıştır.
10. Anlattığı hususu, elinde herhangi bir şey ile yere ve toprağa çizerek bizzat göstermiştir.
11. Sözle beraber jest ve mimiklerini kullanmış ve el ile işaretlerde bulunmuştur.
12. Önemine binaen, halin mümkün kıldığı bir nesneyi bizzat eline almış, eliyle kaldırmış ve arkasından söyleyeceği hususu söylemiştir.
13. Muhataplarından bir soru gelmeden söze önce kendileri başlamıştır.
14. Muhatabının sorusuna eksik ve fazla olmadan cevap vermiştir.
15. Muhatabının sorusuna, onun ihtiyacına binaen sorduğundan daha fazlasıyla cevap vermiştir.
16. Muhatabını, güzel bir hikmete binaen, sorduğu sorudan daha önemli bir hususa yönlendirdiği de olmuştur.
17. Soru soranın sorduğu soruyu tekrarlamasını istemiştir.
18. Muhatabın aldığı cevabı tekrar etmesini istemiştir. Böylece cevap unutulmayacaktır.
19. Bildiği bir husustan dolayı kişiyi imtihan etmiştir ki bununla doğru cevap vereceği için kişiyi sena etmek, övmek istemiştir.

EFENDİMİZ (SAS)

20. Önünde olan bir olaya karşı susma yolunu tercih etmiştir.

21. Öğretme esnasında meydana gelebilecek imkan ve fırsatları değerlendirmiştir.

22. Latife ve şaka yoluyla öğretmeyi tercih etmiştir.

23. Öğrettiği hususu yeminle tekit etmiş perçinlemiştir.

24. Öğretilen hususun önemine binaen sözü üç kere tekrar etmiştir.

25. Konunun önemini oturuşunu ve duruşunu değiştirerek ve sözü tekrar ederek göstermiştir.

26. Cevabı geciktirerek muhatabın sorusunu tekrar etmesini sağlayarak onu uyarmıştır.

27. Muhatabı intibaha sevk etmek için, onu omuzundan veya elinden tutmuştur.

28. Muhatabı teşvik için veya onu sıkıntıya sokacak bir durumdan dolayı, bazı hususların gizli kalmasını yeğlemiştir.

29. Söyleyeceği hususun hafızalarda daha iyi yer etmesi veya ezberlenmesi için, sözü kısa ve öz bir şekilde ifade etmiş, daha sonra ise ayrıntılarına geçmiştir.

30. Cevabın birkaç madde ile verileceği durumlarda önce cevabın kaç maddeden oluştuğunu bildirmek için sayıyı söylemiş daha sonra saymıştır.

31. Va'z etme, nasihat etme ve öğüt verme metodunu kullanmıştır.

32. İnsanların şevklerini kamçılama veya neticesi elem verici hususlardan şiddetle uzaklaştırma (Terğib ve terhib) metodunu kullanmıştır.

33. Kıssa ve geçmiş ümmetlere ve insanlara dair haberlerle öğretme metodunu uygulamıştır.

34. Sorunun cevabının muhatabı utandırma ihtimali olan hususlarda önce nazik bir hazırlık süreci hazırlamış ve soruyu öyle cevaplandırmıştır.

35. Sorunun cevabının muhatabı utandırma ihtimali olan hususlarda üstü kapalı olarak kinaye yoluyla ve işaret ederek yetinmiştir.

36. Kadınlara öğretmeyi ve nasihat etmeyi de asla ihmal etmemiştir.

37. Halin gerektirdiği durumlarda öğretme hususunda azarlayıp paylamayı (ta'nif) ve kızmayı (gadab) da ihmal etmemiştir. Ne var ki onun paylaması ve kızması da merhamet yörüngesinde ve ümmetinin selameti için olmuştur.

38. Talim ve tebliğde, kitabeti (yazma metodunu) da kullanmıştır.

39. Yabancı dilleri (mesela Süryaniceyi) öğrenmesi için bazı sahabileri görevlendirmiştir ki bu husus da günümüzde dünyanın dört bir tarafında İslam'ın güzelliklerini öğrenmek isteyenlere karşı yapılacak vazifenin çok önemli bir basamağını teşkil etmektedir.

40. Bizzat kendi mübarek zatıyla talimde bulunmuştur.

Evet, Efendimiz (sas) evrensel bir eğitim-öğretim sistemi getirmiş ve bütün kalbleri, bütün ruhları, bütün akılları, bütün nefisleri ideal ufka yükseltecek bir mesaj sunmuştur. Sadece O'nun getirdiği sistemdir ki hem ruhu, hem aklı hem de nefsi, yükselebilecek en son noktaya ulaştırmıştır.

■ ŞEMSİNUR ÖZDEMİR
FOTOĞRAFLAR: BAHAR MANDAN

Üç kıza sahip olmak çok güzel bir duygu. Ayşenur Yaşar, üç kızını da en güzel şekilde yetiştirmek için bazı eğitim şekilleri geliştirmiş. Onları mantıklı ve sevgi dolu olması için hiçbir zaman zorlamamış. İbadetleri hem yaparak hem de anlatarak onlara göstermiş.

Şulenur Yaşar: Annem bize ibadetleri sevdirdi

Annem iyi bir anne. Bask c de il. Bir konuyu sordu um zaman o yine nce benim fikrimi almak ister. badetleri de rt nmeyi de bize sevdirerek retti. Namaza ne zaman ba lad m hat rlam yorum. lk zamanlar arada bir k l yordum. Annemden yats namaz n k lmamak i in izin istiyordum ok uykum var diye. Annem de o zaman farz olmad i in sadece farz yla vacibini k labilirsin diyordu. Ben de hepsini k lay m bari diyordum.

13 yaşındaki Şulenur Yaşar'ın bu sözleri, kızlarını büyük bir özen ve titizlikle yetiştiren Ayşenur Yaşar'ın terbiye anlayışını çok güzel yansıtıyor. Ayşenur hanım, üç kız evlat sahibi bir anne. Fatma Nurkan (24), Rüveyda (21) ve Şulenur'u yetiştirirken hangi yolları izlediğini konuştuk kendisiyle.

Evlatların eğitiminde babanın yaptığı katkıyı ve hakkını baştan teslim etmek gerek öncelikle. Emekli edebiyat öğretmeni ve yazar Selahaddin Yaşar, Ayşenur hanımın en büyük destekçisi olmuş; ama kızlar anneye daha yakın olduğu için onlarla genellikle kendisi ilgilenmiş. Öncelikle Ayşenur Hanımın ilkokul mezunu olmasına rağmen kendisini çok iyi yetiştirmiş bir hanım olduğunu söylemeliyiz. Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin "Risale-i Nur'ları bir sene tedkik ederek okuyan kişi zamanının alimi olur" sözünü cisimleştiren bir örnek o. Risale-i Nur dairesinde yaşanan bir ailede yetişen Ayşenur Hanım, kendi yuvasını da bu çerçevede kurmuş. Kur'an-ı Kerim'i, Peygamber Efendimiz'in sünnetini esas alarak Risale-i Nur'un ekseni etrafında hareket edilince hiçbir konuda hata yapılmayacağını söyleyen Ayşenur Hanım, "Çünkü elinizde reçete var. Bu kaynaklarda çözüm bulamayacağınız hiçbir şey yok. Meşveret esasını oradan çıkardım. Bir ailede, bu oturduğu zaman birçok şey halledilmiş olur. Risale-i Nur'ları hem dini kitap, hem çocuk eğitim kitabı, hem de aile içi iletişim kitabı olarak görüyorum." diyor.

Çocuk eğitiminin anne karnında hatta daha eş seçimi sırasında zihinlerde başlaması gerektiğini düşünen Ayşenur Hanım, bütün çocuklarına hamilelik döneminden itibaren çok özen göstermiş. Eşiyle birlikte dualarında hep hayırlı evlat dileği varmış elbette; ama 'Çocuğumu Allah'ın ve Peygamber'imizin seveceği bir kul olarak nasıl yetiştirebilirim?' sorusuna cevaplar aramış sürekli. Öncelikle evdeki her halinin çocuğuna örnek olacağını bilerek hareket etmiş. Çocukların annenin yediği gıdalardan etkilendiği gibi manevi hallerinden de etkilendiğini bilerek düşüncelerini hep olumlu şeylere yönlendirmiş. Kur'an ve Cevşen okumalarını artırmış. "Evladımı imana, İslam'a hadim eyle" diye dualar etmiş. Doğduktan sonra imkan olduğunca abdestsiz emzirmemeye, besmelesiz bir şey yedirmemeye gayret etmiş. Konuşmayı öğrenirken ilk kelimelerinin Allah ve Muhammed olmasına çalışmış. Bir camiden veya mezarlıktan geçerken caminin ne olduğunu anlatmış, kabirlere dua okuduğunu görmelerini istemiş. Hayatın içinde yaşarken o anda yapılması gerekeni yaparak dikkatlerini Yaratıcı'ya çekip ruh dünyalarının imanla şekillenmesi için uğraşmış.

Yaşar ailesinde birçok mesele istişare edilerek ortak kararların alınmasıyla hallediliyor.

Şulenur (13), birçok şeyi ablaları Fatma Nurkan (24), Rüveyda (21) dan öğrenmiş.

Aile içinde eşlerin birbiriyle ve çocukların anne-baba ile doğru iletişim kurmasının çok önemli olduğunu ifade eden Ayşenur Hanım, evlerinde herkesin söz hakkı olduğunu söylüyor. Olması gerekenle olmaması gereken şeyler birlikte karara bağlandığı zaman herkes buna uyuyor. Bir şey sadece anne veya baba istediği için yapılmıyor. Çocukların yanlış bir isteği olduğu zaman ortaya çıkabilecek sonuçlar açıklanıp buna rağmen isteyip istemediği soruluyor. Ayşenur Hanım, çocukların 'bak bu böyle, şu şöyle' diye karşına alıp ders vererek eğitilemeyeceğini düşünüyor. Ona göre, insan doğruyu, yanlışı, iyiyi, kötüyü hayatın içinde, anne-babadan ve çevreden görerek öğreniyor. Bu yüzden her hali ve davranışıyla çocuklarına örnek olmaya çalışıyor. Çocuklarının her hareketini onları sıkmadan uzaktan takip ederek tahlil ediyor. Kendi aralarındaki oyunlarda kurdukları hayalleri gözlemleyerek ruh dünyalarını anlamaya ve ona göre tavır almaya çalışıyor.

"Örtünmeleri için hiçbir zaman zorlamadım"

Günümüzde kız çocukları olan ailelerin yaşadığı en büyük sorunlardan biri onlara İslam'a uygun giyinme alışkanlığı kazandırmaktır. Kimi aileler tesettürü sadece başı örtmek şeklinde algıladıkları için kızlarının diğer kıyafetlerine pek karışmıyor. Ya da kapalı giyinmeye zorladıkları için, evden örtülü çıkan bir genç kız iki sokak ilerde veya okulunda ailesinin karşı çıkacağı kıyafetleri giyebiliyor. Bu durumun sebeplerinden biri ailelerin neden tesettürü çocuklarına güzelce anlatıp bu tarz giyimi sevdirmemeleri. Bir sebebi de örtünmeleri gereken yaşa kadar kızlarına bunu anlatmayıp birden bire bunu emretmeleridir. Ayrıca çok küçük yaşta örtünmeye başlayan çocuklar içinde tersi bir durum sözkonusudur.

Ayşenur Hanım, çocukların bir seyretme bir de yapma dönemleri olduğunu düşünüyor. Dinin emirlerini uygulamak zorunda olmadıkları bir yaşta zorla yaptırılırsa asıl farz olduğu zaman itiraz edeceklerini söylüyor. "Çocuk emeceği zaman emzirilir. Katı gıdalara yavaş yavaş alıştırılır. Maneviyat, ahlak ve ibadetler de böyle yaşına göre yavaş yavaş verilirse neticesi iyi olacaktır. Yapmaları gereken zamanda bırakalım dozunda

yapsınlar; ama ileride belli yaştan sonra bunu yapamayacağını anlatalım. Uygulama dönemine geldiği zaman kaçırmayalım." diyen Ayşenur Hanım, farz olan ibadetleri aksatmadan yapabilmesi için altyapının buluğ çağına gelmeden hazırlanması gerektiğini ifade ediyor.

"Ailenin veremediğini başka insanlar verir"

Dışarıda açıklığı özendirecek çok şey olduğu için genç kızlara örtünmenin sevdirilmesi, üzerinde gururla taşıması için teşvik edilmesi icap ediyor. Çocuklarına küçükken evde ve dışarıda istedikleri gibi giyinmeleri için izin vermiş. Ancak çok kısa giydirmemeye, mutlaka uzun çorap giydirmeye dikkat etmiş. Bir gün evcilik oynayan kızlarının birbirlerine misafir olurken eteklerini kısalttıklarını fark etmiş. Çocuklarının böyle bir giyime neden özendiğini tahlil edip onları evde istedikleri gibi daha açık ve rahat giydirmeye karar vermiş. Kızlar bu şekilde ev ve dışarı kıyafetinin farklı olması gerektiğini ayırt etmişler. Ayşenur Hanım, kızlarına mümin kadınların tesettürlü olmasını Allah'ın istediğini, buluğ çağına kadar yine belli sınırlar ölçüsünde istedikleri gibi giyinebileceklerini ama yaşları erdiğinde eve yabancı biri gelince ve sokağa çıkarken örtünmeleri gerektiğini anlatmış. Tesettürün fıtri olduğunu, örtünmenin güzel bir şey olduğunu ifade eden Ayşenur Hanım şöyle konuşuyor: "Rüveyda' nın başını örtmesi gereken zamanda mevsim yazdı. Yazdan sonra örtünmek için izin istedi. Kışa girerken örtüneceğine söz verdi. İzin verdim. Bir şey istedikleri zaman biz gözümüzde büyütüyoruz; ama çocuk ruhu bu. Bugün hayır dediğine yarın evet diyebilir. Nitekim yaz bitmeden başını örtmeye başlamıştı. Şulenur farz olmadığı zaman bazen hevesle başını örtüp çıkıyor bazen de ben bugün örtmeyeceğim diyordu. 'Sen bilirsin ama yaşın gelince böyle söyleyemezsin biliyorsun değil mi?' dedim. 'Bu halin sana daha çok yakıştığını düşünüyorum; ama sen bilirsin' diyorum. Dışarıdaki cazibeler çocuklarımızı çok güçlü çekiyor. Aileler çok zayıf kalıyor. Ailenin dışında çevre oluşturmak da gerek. Ailenin veremediğini başka insanlar daha kolay verir. Arkadaşlarıma 'benim çocuklarımı siz, sizin çocuklarınızı ben yetiştireceğim.' diyorum."

Ayşenur Hanım ve kızı Şulenur iyi anlaşan bir anne-kız.

Şulenur Yaşar: Annem benim fikrimi sorar

Çok küçükten beri başımı örtmek isterdim. Annemden örtü isterdim. Önce, "Örtmek istediğinden emin misin?" diye sordu bana. Eminim dedim ama bazen örttüm bazen açtım. Bu sene dışarı çıkarken hep örtüyorum. Tesettür deyince sadece başı örtmek akla gelmemeli. Başını örtüp kısa kollu giymek çok doğru değil. Dışarı çıkarken kıyafetime de dikkat ediyorum. Kıyafet hususunda fazla anlaşamıyoruz. Benim zevkim farklı. Daha renkli giyiniyorum. Annem 'yakışıyor' diye başka şeyler gösterir. Ben de 'Şunu giysem olmaz mı?' derim. Benim isteğimi kabul eder.

Namaz hassasiyeti için teşekkür etti

Ayşenur Hanım, çocuklarına namazı da küçük yaştan itibaren anlatmış. Ayşenur Hanım "Çocukların hepsinde anne kılarken namaz kılma isteği oluşur, ama yaşı geldiği zaman kolayca bunu yapmaz. Öyleyse hevesle yanında dururken çocuğun ruhuna bu ibadet işlenmeli. 'Allah emrediyor da kılıyoruz' demek yetmez. Namazın faydalarını hikmetlerini güzelliklerini anlatmak lazım." diyor. Namazı anlatırken özellikle iki namaz vakti arasında yapılan bütün müspet amelleri Rabb'imizin ibadet saydığını anlatmış onlara. 'Okula gidiyorsun, ders çalışıyorsun, ben isteyince bakkala gittin; ama namaz kıldığın için bunların hepsi sana ibadet sevabı olarak yazıldı' diyor. Küçükken mecbur olmadan namaz kıldıkları için Allah'ın sevabını daha çok vereceğini ama belli yaştan sonra ihmal edemeyeceklerini anlatmış ve şöyle konuşmuş: "Eğer yapmazsan sen bilirsin. Ama Rabb'imiz bizim böyle olmamızı istiyor. Nasıl acıkınca karnımızı doyuruyorsak kalbimiz, ruhumuz, manevi uzuvlarımız da acıkır. Bunu ancak namazla doyurabiliriz. Yemeğimizi yedik, hadi şimdi namazlarımızı kılıp ruhumuzu, kalbimizi de doyuralım." Düzenli olarak namazlarını kılmaya yeni başlayan Şulenur'a namaza karşı gösterdiği hassasiyetten dolayı teşekkür edip "Benim böyle hoşuma gidiyorsa Allah'ın nasıl hoşuna gidiyordur." diyerek sözleriyle ödüllendirmiş onu. Şulenur, namazlarını vaktinde kılmaya çalışıyor; ama kazaya kalmışsa unutmamak için defterine yazıyor. Daha sonra telafi ediyor.

Ayşenur Yaşar: Anne bütün meslekleri üzerinde taşımalı

■ Anne bütün meslekleri üzerinde taşımalı, her devrede birini kullanmalı. Çok iyi bir oyuncu, tahlilci, politikacı, gözlemci, konuşmacı olmalı. İtidalli ve sabırlı olmalı. Bir adım sonra ne geleceğini öngörebilmeli.

■ Bazen şefkat ağır basıp çocukları üzmek istemiyoruz. 'İstediği gibi yaşasın, gençtir.' diyebiliyor. Ancak dünyevi olarak onları ne kadar korusam da ahirette ikimiz de ağlayacağız. Burada uykusunu bölüp sabah namazına kaldırırken acıyorum ona ama ahirette benden davacı olursa ne yapacağım?

■ Ailenin ilk hedefi çocuklarının maneviyatı olursa her şey daha kolay olur. Evlatlarımızın dünyevi gelecekleri için çok çalışır fedakârlıklar yaparız. Bu gayreti biraz da manevi halleri için yapmamız lazım.

Rüveyda Yaşar: İnsanda manevi tesettür de olmalı

■ Annemle çok çatışmamız yok; ama görüş farklılıklarımız var. Mesela, o hoş sohbeti sever. Evde ya da dışarıda yabancı insanlarla güzel bir diyalog kurmak gerektiğini söyler. İlk zamanlar bunu yapmak istemezdim. Daha sonra kendiliğimden yapmaya başladım.

■ Her şeyi öğrenmede ablam modeldi benim için. Annem ablama anlatır ben de o arada öğrenirdim.

■ Hangi gün sokağa örtülü çıktığımı hatırlamıyorum. Bence insanda zahiri bir tesettür varsa manevi olarak da bir tesettür olmalı. Ben örtülüyüm ancak karakter olarak bazı kimlikleri kendime oturtamadıysam, sokakta tesettüre yakışmayan haller içine girersem, mesela sokakta kahkahalarla gülüyorsam bu benim tesettürsüzlüğümdür. Dışarı çıktığımız zaman mütebessim bir yüzünüz varsa sizin tesettürlü olmanız bir mana ifade eder.

FOTOĞRAF: ONUR ÇOBAN

Suç işleyen çocuğunuza ödül verin!

Kabahat yapan çocuğa ceza verilmesi normal bir davranış olarak bilinir. Ama ya ödül vermek! İlginç bir yaklaşım değil mi?

Ezan ile dalga geçen bir çocuğa mükafat verir miydiniz? Ya kapınızın önünde gürültü yapan miniklere. İşte farklı iki örnek ve yaklaşım tarzı.

■ **ADEM GÜNEŞ**

Çocuğunuz, sizin istemediğiniz bir davranışı sergiliyorsa reaksiyonunuz nasıl olur? "Önce konuşurum, sonra ikaz ederim, hâlâ aynı davranışta ısrar ediyorsa ceza veririm" mi diyorsunuz?

Sanırım suç işleyen bir çocuğa mükafat vermek çoğumuzun başvurduğu bir yöntem değildir... Öyle ya, 'mükâfat, güzel davranışın karşılığında verilir' diye biliyoruz. Aslında bildiğimiz şey pedagojinin bugün ulaştığı nokta açısından doğru. Ancak pedagoji biliminin yarın ulaşacağı noktaya göre baktığımızda görüyoruz ki, suç işleyen çocuğa ceza vermek çok da doğru değildir.

Çünkü 'ceza' dışa dönük bir terbiye metodudur ve baskıcıdır. Ceza ile çocuk, iç dünyasında kabullenmediği bir davranışı, dış baskı ile kabul etmeye zorlanmaktadır. Vicdanda kabul görmeyen davranışlar samimi olmaktan uzaktır. Bir davranışın çocuk tarafından kabul edilebilmesi için, çocuğun iç dünyasında ve vicdanında o davranışın kabul görmesi gerekir. Vicdanın kabul etmediği ve iç dünyanın benimsemediği davranış çocuğun içte farklı, dışta farklı kişilik sergilemesine sebep olabilir.

Çocuk, ceza korkusu ile, belki istediğiniz davranışı sergiliyor olsa bile, üzerindeki ceza baskısı kalktığında, yeniden ve belki de daha da ağırlaşmış bir yanlış davranışa yönelebilir. O yüzden suç işleyen çocuklara ceza verirken çok iyi düşünmek gerekir. Çocuklarda yanlış davranış karşısında mükâfat verilmesi, ceza verilmesinden daha olumlu sonuçlar doğurur.

8-10 yaşlarında bir çocuğunuz var. Evde misafirleriniz olduğunda sizi misafirlere karşı hep mahcup ediyor. Siz ne zaman konuşmaya başlasanız, kullandığınız cümleleri alaya alarak ve eğip bükerek size karşılık veriyor. Ne kadar ikaz etseniz de bu davranışından vazgeçiremiyorsunuz. Sanırım sizinle böyle dalga geçen bir çocuğa mükafat vermek, aklınızın ucundan bile geçmez değil mi? Örneğimizi biraz daha zorlaştıralım. Siz dindar bir insansınız ve maneviyata çok önem veriyorsunuz. Abdest alıp namaz kılıyorsunuz. Namaz kılmak için ezan okuduğunuzda, çocuğunuz karşınıza geçiyor ve ezan ile dalga geçiyor, dil çıkartıp "bö bö böö" diyerek sizi tahrik ediyor. Ne yapardınız? Ezan ile dalga geçen çocuğunuza, mükafat verir miydiniz? Vermezdiniz, değil mi? Günümüz pedagoji bilimi de böyle bir çocuğun mükafatı hak ettiğini söyler.

Ama tarihin sayfalarını geriye doğru çevirdiğimizde, bu günün pedagoji bilimini çokça geride bırakan farklı bir yöntemle karşılaşıyoruz.

Yukarıdaki örneğin bir benzerini, Peygamber Efendimiz (sas)'de görüyoruz. Bir gün kendisi mescide doğru ilerlerken, okunan ezan ile dalga geçen çocukları görür. Çocuklar yol kenarındadır ve Peygamber Efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) onlara selam vererek yaklaşır. Sonra ezan ile dalga geçen çocuğa "Ne kadar da güzel sesin var." der. Çocuk bir peygamberin karşısında kendini muhatap olarak görünce şaşırır. Şaşkınlığını henüz üzerinden atamadan, Peygamber Efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) çocuğun saçlarını okşar ve "Mescitte de bu güzel sesinle ezan okur musun?" diye sorarak onun elinden tutup mescide götürür.

O çocuk o günden sonra mescitte müezzinlik yapmaya başlar. İsmi Ebu Mansure olan bu Sahabe Efendimiz (ra), mescitte uzun bir süre müezzinlik yapar ve saçlarını ömür boyu kesmez. Çokça uzayan saçlarını kesmesi konusunda tavsiyede bulunanlara da öfkelenerek "O saçları kim okşadı bilmiyor musunuz?" diyerek, Peygamber Efendimiz'e (sas) olan muhabbetini dile getirir.

Yukarıdaki olayı analiz edelim: Suç işleyen bir çocuk var ve ezanı hafife alıyor. Tıpkı kendi evimizde bizim okuduğumuz ezan ile dalga geçen çocuk gibi. Bu suç karşılığında Peygamber Efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) nasıl davranıyor? Çocuğu yanına çağırmıyor, aksine, onun yanına kadar gidiyor. Bu, çocuğa değer vermektir ki "duygusal bir mükafat"tır. Arkadaşlarının yanında, çocuğun sesinin ne kadar güzel olduğunu söylüyor. Bu ise ikinci mükafattır ki buna da "sosyal mükafat" diyoruz. Daha sonra çocuğun saçını okşayarak, üçüncü kez mükafat vermektedir. Son olarak da elinden tutarak onu mescide müezzin olarak tayin etmektedir ki bu da dördüncü mükafattır.

Halbuki, Peygamber Efendimiz (sas), suç işlemiş bir çocuğun davranışını değiştirmek için cezaya başvurmadı. Aksine art arda dört defa mükafat verildi.

Çocuklara ceza vermek yerine daha farklı yöntemleri deneyebilirsiniz.

FOTOĞRAF: BAHAR MANDAN

Teneke çalan çocuklar

Bir şahsın kapısının önünde bir grup çocuk teneke çalarak gürültü yapıyorlardı. Mahalleli ne kadar müdahale ettiyse de çocukları bu davranışlarından vazgeçiremediler. Bir gün, önünde gürültü yapılan evin sahibi, dışarı çıkarak çocukların yanlarına gitti. Onlarla konuşup bir anlaşma yaptı. Bu anlaşmaya göre, çocuklar günün belirsiz vakitlerinde gelip gürültü yapmayacak, aksine anlaştıkları bir saatte gelecekler ve o saatte gürültü yapacaklardı. Anlaşmaya göre yapacakları gürültü karşılığında ise bu şahıstan para alacaklardı. Çocuklar bu anlaşmadan memnun oldular ve ertesi gün anlaştıkları saatte kapının önüne geldiler. Tenekelere, ellerindeki sopalarla vurarak gürültü yaptılar. Bir süre sonra, anlaşma yaptıkları şahıs kapıda göründü. Çocukların yanına gelerek, anlaştıkları şekilde bu gürültünün karşılığında belli bir ücret verdi.

Çocukları evlerine gönderdi. Çocuklar ertesi gün anlaştıkları saatte yeniden kapının önüne geldiler ve yeniden gürültü yaptılar. Şahıs yeniden çıktı ve çocuklara anlaştıkları parayı verdi. Ancak adamın, her seferinde evden geç çıkmasına kızan çocuklar, adamı ikaz ettiler ve geç gelmemesini söylediler. Ertesi gün mutat saatte çocuklar yine geldi ve gürültü yapmaya yeniden başladılar. Çocuklar uzun süre gürültü yaptıkları halde, şahıs yine gecikerek evden çıkıp çocukların yanına geldi. Çocuklara, artık anlaştıkları parayı vermekte zorlandığını söyledi. Çocuklar ile yeni bir anlaşma yapmak istediğini belirtti ve sordu:

NEDEN CEZA VERİLMEMELİ?

Çocukların işledikleri suç karşılığında mümkün oldukça ceza verilmemelidir. Peki neden?

1- Ceza, çocuğun iç dünyasında ezilmişlik duygusu oluşturabilir. Bu ezilmişlik duygusu ile çocuk, yanlış davranışı devam ettirerek, kendisini cezalandıran şahsı cezalandırmak isteyebilir.

2- Ceza, hırs doğurup bir başka kötü davranışın tetikleyicisi olabilir.

3- İstediği bir davranışı ceza korkusu ile sergileyemeyen çocuk, iç dünyasındaki istek ile dış dünyadaki ceza arasında sıkışıp kalabilir. Bu ise çocuğun samimi olamamasına sebebiyet verir.

4- Ceza, küçük yaşta "öfke ve nefret" duygularına sebep olabilir.

"Ceza" dışa dönük bir terbiye metodudur ve baskıcıdır. İstediği bir davranışı ceza korkusu ile sergileyemeyen çocuk, iç dünyasındaki istek ile dış dünyadaki ceza korkusu arasında sıkışıp kalabilir. Bu da, çocuğun, sun'î ve samimi olmayan davranışlar sergilemesine neden olabilir.

"Acaba şu anda anlaşmış olduğumuz ücretin yarısını versem, yine gelir misiniz?" Çocuklar, zaten paralarını geç teslim eden şahsın bu teklifine kızdılar ve kabul etmediler. Zaten bu iş için boşa zaman harcadıklarından bahsettiler. Diğer çocuklar oyun oynayıp güzel vakit geçirirken, kendilerinin bu iş için kenarda oturup saatlerce beklediklerini ve şahsın yeni teklifini kabul etmediklerini ve bir daha da buraya gelmeyeceklerini söylediler.

Bu örneği de incelediğimizde ceza karşısında davranışlarını değiştirmeyen çocukların, mükafat aracılığı ile kötü davranışlarının kontrol altına alındığına ve daha sonra da tamamen ortadan kaldırıldığına şahit oluyoruz.

DR. CAN

FOTOĞRAF: ONUR ÇOBAN

ŞEYTAN GÜVENLİĞİMİ BOZUYOR!

E.T./ Tarsus

Sn. Dr. Can. 27 yaşında bir çocuk babası, güvenlik görevlisiyim. Bazen namazımı dosdoğru kılıyor, bazense hiç kılmıyorum. Şeytanla mücadele edemiyorum. Şeytan bir güvenlik görevlisi olan şahsımın ahiret güvenliğini bozuyor.

Dr. Can

Sevgili E.T. Zarfın üstündeki (E.T.) harflerini okuyunca hani şu bizim sevimli uzaylı E.T.'den mi, yani uzaydan mı acaba, dedim. PTT'de zarf biraz da meşakkatle gelmiş, belki de çuvalın altında kalmış olacak ki hırpalanmış. "Galiba sahiden de öyle" dedim. Yanılmışım, içini okuyunca namaz, şeytan, ezan, güvenlik, ahiret vs. bunların hepsi "gök"lerle alakalı mevzular. Öncelikle bu genç yaşınızda ibadetlere ve sonsuz yaşama karşı gösterdiğiniz ince duyarlılıktan ötürü Tarsus'a tebrik ve takdirlerimi gönderiyorum.

Ayrıca namazlarınızı ne denli içten kıldığınız çok açık; zira şeytan bundan rahatsız olup size ilişiyor, ruh halinizi bozmak istiyor. Dr. Can'a şeytanın hiç musallat olmadığını! bilseydiniz tayininizi İstanbul'a aldırır benim ahiret güvenliğimi sağlamaya çalışırdınız!

Gerçekten günümüz şartlarında insanın inançlarını gereği gibi yaşaması kolay değil. Güvenlikçisiz, stres diz boyu. Evde bazı sorunlar olabiliyor. Eşiniz ya da yavrunuzun sağlığı ve hastalıkları, maişet derdi derken bunlar "aura"mızda bazı delikler açıyor. Şeytan da bu gediklerden giriveriyor. Buradan çıkartılacak iki güzel sonuç var:

1) Şeytan huzurumuza ilişiyor. Demek ki; bu işten memnun değil. Demek ki doğruyu iyi bir şekilde yapıyorum.

2) Şeytanla mücadele etmem gerekiyor. Demek ki; Allah benim mertebemi ve seviyemi yükseltmek murat etmiş.

Risk ise;

Mücadeleyi bırakıp, teslim-i silah etmektir. Ama sizin gibi civanmert bir güvenlikçi de bunu yapmayacağına göre.

Ayrıca bilirsiniz, risk olan her şeyde kazanç ihtimali o kadar çok artmaktadır. Zaten canınız kılmak istemediği vakit zor da olsa abdest alıp ilk tekbiri getirdiğinizde üzerinizdeki o negatif baskı birden dağılacaktır. Gerekirse böyle "kabz" sıkıntı hallerinde yalnızca farzınızı kılınız.

Zaten başlayınca bir rahatlık ve huzur hissedecek ve kazaya kalmışları da halledeceksiniz.

Doğru sözlü Kainat Efendisi, namaz vakti girince Hz. Bilal'e "Errihna ya Bilal!" diyerek (Ruhumuzu ferahlat, rahatlat bizi Ey Bilal!) namazın İlahi bir trans halinde, huzurda müthiş bir rahatlık olduğunu belirtmiyor mu?

Bir tarafta Allah, Peygamber, Kur'an, melekler, Cennet, Dr. Can ve tüm inananların duası; diğer kefede süfli şeytan. Sizce bu maçı kim kazanır? Tezahüratlarımız size sevgili E.T. Eğer şeytan aklınıza kötü şeyler getirirse hakemden (Ahkemü'l Hâkimîn'den) 1 ve 2 No'lu anonsları yapmasını ister, şeytanın ağzını ve sahasını kapattırırız evvel Allah! Güvenlikte ve sağlıkla kalın.

Yaşamak neden bu kadar zor?

ISO 009
Yaşamak neden bu kadar zor? Şu anda sevdiğim kimseler hayatta değil, ben ise ayakta kalmaya çalışan bir kimseyim. İnancım olmasa o da olmazdı. Neden mutsuzum? İçimdeki sıkıntıyı nasıl giderebilirim, insanlara tekrar nasıl güvenebilirim? Alles Gute!!

Dr. Can
Değerli okurum. Sanıyorum sevdiklerinizin önemli bir bölümünü cennete uğurlamışsınız ve hayattaki bazı zorluklar da üst üste gelmiş. Eğer kayıplarınız ya da kaybınız henüz çok yeni ise, bu bakış tarzı normal; ama 2-3 ay gibi bir süre geçti ise "yas reaksiyonu" süresini aşmış olduğunuzdan bir uzman yardımı gereklidir.

Hayatın zorluklarla dolu olduğunu, nasıl bir hayatınız olursa olsun mutlaka başınıza gelenler yüzünden hissedersiniz. Hayatla mücadele ederken çok fazla şey beklemek yerine onun bizden neler istediğine bakmak ve onları değerlendirip hayatımıza ona göre yön vermek yaşamdan zevk almak için gerçekten önemli bir adımdır. Yoksa baştan hayatın kendisinden nefret ederek ve onu zor kabul ederek işe başlarsak o zaman yaşamdan zevk almak için sonradan yapacağımız mücadele boşa gidebilir.

O yüzden doğduğumuz andan itibaren gelişen ve yaşanılan olayları içselleştirerek hayattan zevk almaya başlarız ve bu süreç devam eden bir süreç halini alır.

"Bir gün nasılsa mutlu olacağım" diye yola çıkılmaz. O bir hedef değil, yaşanılan her olaydan çıkartılacak bir olgudur. Elbette bazı anlarda bir inkıta olabilir. Güneş "küsuf"ta biraz tutulur; ama bir müddet sonra yine aydınlanır.

Genelde eş, dost ve hastalarıma "kendinize vakit ayırmıyorsunuz" dediğimde bir duraksamanın ardından cılız bir "evet" gelir. Oysa insanın kendine zaman ayırması demek o dilimi tamamen kendisi için harcaması demektir.

Eğer o vakit içinde başkalarının işleriyle uğraşmaya devam ederseniz, bu kendinize zaman ayırmanız demek olmaz. Arada sırada kendinize vakit ayırın ve kendinizi dinleyin. Bunun inanılmaz yararını göreceksiniz. Belki de sadece canınızın sıkıntısı geçmekle kalmayacak, kendinizle ilgili diğer konularda da yeni şeyler keşfedeceksiniz.

Huzurlu ve mutlu kalın.

FOTOĞRAF: AFP

FOTOĞRAF: REUTERS

DERS-8

Hamilelik süreciyle çocuk eğitimi başlar

Birçok bireyin düşündüğü gibi çocuk eğitimi çocuğun doğumundan sonra başlamaz. Hele pedagojik eğitim için çocuğun büyümesini beklemek çok ciddi bir yanlıştır. Peki öyleyse çocuk eğitimi ne zaman başlar?

Çocuk eğitimi esas olarak evlilik öncesine dayanır. Yani bireyler eş seçerken bile, 'evlenmeyi düşündüğüm bu birey ileride benim çocuğumun annesi/babası olacak' bakış açısı ile düşünmeli ve değerlendirmelerini ona göre yapmalıdırlar. Tabii bunu yapabilmeleri için kendilerinin bu konu hakkında yani çocuk sahibi olma ve sonrası hakkında bilgi sahibi olmaları gerekir. Bununla birlikte bireyler evlilik sonrasında ve ebeveynlik sonrasında çeşitli sorunlarla karşılaşırlar. Bu sorunların yapıcı bir şekilde çözülebilmesi gerek aile huzuru ve gerekse çocuğun eğitsel süreci için oldukça önemlidir. Özellikle çocuk eğitiminde yapılacak bir yanlışın onarımı çok ciddi uğraşlar ve uzun zamanlar gerektirebilir. Bu sebeple hata yapmadan tedbiri alınmış bir süreçle ebeveyn olmak eğitimi hızlandırıcı ve kalıcılaştırıcıdır. Bu bakış açısı ile değerlendirildiğinde gebelik sürecinde çocuk eğitiminin başladığı fikrinin oldukça gerçekçi olduğu anlaşılır.

ANNENİN PSİKOLOJİSİ İYİ OLMALI

Anne-çocuk arasındaki ilk bağ çocuğun anne-rahmine düşmesi ile birlikte başlar. Anne bebeğini taşıdığının bilincindedir ve bebeğine dair duyguları oluşmaya başlar. Bu duygular ne denli pozitif olursa, yani bebek ne denli istenen ve beklenen bir bebekse bebeğin gelişimi ve gebelik süreci o denli pozitif olur. Öyleyse gebelik sürecinde çocuk eğitiminin en önemli kısımlarından biri annenin psikolojisidir.

Gebelik karmaşık duygular demektir

Bir kadın için en özel zaman dilimlerinden biridir, çocuğunu karnında taşıyor ve bunu hissediyor olmak. Özellikle annenin ilk gebeliği ise yaşanan duyguların tarifi neredeyse imkansızlaşır. Ağırlıklı olarak bu duyguları ifade eden kelime karmaşadır. Yani anne karmaşık duygular içindedir. Bir yandan seviniyor, diğer yandan heyecanlanıyor, öte yandan da korkuyor olabilir. Kimi zaman gelecek kaygısı içinde bocalarken anne, kimi zaman fiziksel görünümü için endişelenebilir. Veya anlam veremediği bir hüzünle dolabilir içi. Bütün bu duyguların yaşanması oldukça olağandır. Yeni üye annenin bedeninde olduğu kadar ruhunda da değişikliklere sebebiyet verecektir. Burada sorun olan nokta yaşanan bu karmaşık sürece verilen tepkilerdir. Gerek annenin gebelik olayını algılayışı ve gerekse yakın çevredekilerin - eş gibi- anneyi destekleyişleri gebelik sürecinin sağlıklı veya sağlıksız gelişmesine neden olur. Tabii burada benim vurguladığım sadece gebelik sürecinin ruhsal boyutu, bununla birlikte annenin biyolojik anlamda yaşadıkları da oldukça önemli ve destek gerektiren bu konudur. Yani annenin düzenli olarak doktor kontrollerinin yapılması gerekir. Bununla birlikte vücuttaki hormonal değişimin annenin ruhsal durumuna doğrudan tesir ettiği söylenebilir.

Yukarıda sıralanan ve ruhsal durumu ifade eden duygu değişikliklerinin gebelik sürecinde çocuğa negatif yansımaması, dahası pozitif yansıması ilk etapta bebeğin istenen ve beklenen bir bebek olması ile doğru orantılıdır. İstenmeyen bir gebelikte anne yaşadığı negatif süreçlerde daha sabırsız olabildiği gibi içten içe bebeği suçlayabilir. Bu da daha ilk günlerden itibaren anne-çocuk arası bağın yıpranmasıdır ki bu eğitim için kesinlikle negatif bir durumdur. İlk etapta annenin karnındaki bebeğe karşı istekli olması gerekmektedir. Bunun dışında çocuğuyla duygusal bağ kuma ve ebeveynin kendisini geliştirme çabası olmak zorundadır.

Psikolog Yasemin Yalçın Aktosun

Ebeveynin yapması gerekenler

Hamilelik sürecinde her şeyden önce ebeveyn bedensel sağlığına önem vermeli gerekli kontrollerini aksatmamalıdır. Bu detayları konunun uzmanlarına havale ederek ben gebeliğin psikolojik ve eğitsel sürecine eğilmek istiyorum.

Gebelik her ne kadar sadece anne ile alakalıymış gibi görünse de babanın da sürece dahil olması gerekmektedir. Baba hem eşine gerekli desteği vermeli hem de çocuk eğitimi ve çocuğa yaklaşım konularında kendini geliştirmelidir.

Çiftler birbirleriyle rahatlıkla konuşabilmeli ve duygularını birbirleri ile paylaşmalıdırlar. Bu şekildeki bir davranış eşleri bebek bağlamında kaynaştıracağından aile içindeki huzur artacak ve çocuk bulunduğu ortamın pozitif izlerini taşıyacaktır.

Özellikle anne; bakış açısında negatifliklere yer vermemeli pozitif düşünmeli ve davranmalıdır. Çünkü annedeki en ufak bir gerilim doğrudan çocuğa yansıyacaktır. Özelikle annenin duygusal süreçlerinde istenmeyen yoğunlukta bir değişim yaşandığında (heyecan, sinir, üzüntü vb...) bu çocuğun sinir sistemine doğrudan yansıyacaktır. Çünkü bu tarz durumlarda annenin kan yapısı etkilenir bu da doğrudan çocuğun sinir sistemine etki eder. Dolayısıyla çocuk henüz doğmadan eğitsel süreci zorlayıcı bir durum yaşanmış olur.

Bütün bunların dışında ebeveynin karnındaki bebekle konuşması, ona tasavvuf musikisi vb... müzikler dinlettirmesi, çocuğuna kitap okuması gibi davranışlar hem anne- çocuk arası duygusal bağı kuvvetlendirir, hem de çocuğun ruhsal ve zihinsel gelişimine pozitif yansır. Aynı davranışları baba da yapmalıdır.

Ayrıca ebeveynin gerek çocuk bakımı, gerek çocuğun gelişim süreçleri hakkında bilgi sahibi olması annenin özgüveninin sağlanması için gereklidir. Tabii bunların yanında ebeveynin çocuk psikolojisi hakkında da bilgi sahibi olmak için araştırmalar yapması, kitaplar okuması ve eğitsel faaliyetlere katılması da yine yapması gerekenler arasındadır.

